

der var Tale om, saa fremgaar det jo, foruden af den øvrige Ordføining, ogsaa ganske tydeligt deraf, at det hedder: „Censur og andre forebyggende Forholdsregler kunne ingensinde paa ny indføres“. Det, Grundloven vil forhindre, er altsaa den Censur, som paa den Tid en Gang havde været, men som var bleven afskaffet, og som man vilde sikre sig imod nogensinde paa ny blev indført. At dette er Censur overfor Pressen, var der paa den Tid ingen, der tvivlede om, og det fremgaar ogsaa ganske klart og tydeligt deraf, at det netop var den Censur, som, kort før Grundloven blev forhandlet og given, var bleven ophævet.

I Trykkefrihedsforordningen af 27. September 1799 var der nogen Censur, om end i begrænset Grad. I de senere Tider havde Censuren udviklet sig stærkere og stærkere, men ved Frd. 24. Marts 1848 blev Censuren fuldstændig ophævet. Derfor kunde man i den nuværende Grundlovs § 86 — § 91 i Junigrundloven — tale om en Censur, der ingensinde paa ny maatte indføres. Men det kunde man kun sige, naar det var Pressecensur, man sigtede til. Thi Teatercensur eksisterede allerede før Grundloven af 1849 og før 1848, og den var aldrig bleven afskaffet.

Teatercensurbestemmelserne ere meget gamle her i Landet, maaske næsten ligesaa gamle som overhovedet Theatre, men i alt Fald var Teatercensur noget, der, allerede før end Grundloven blev forhandlet, var indført, og som det derfor, naar den ikke inden 5. Juni 1849 var bleven afskaffet, ikke kunde være Mening i at ville indbefatte under den Censur, der ingensinde paa ny maatte indføres. Jeg skal yderligere anføre, at i Tiden umiddelbart efter Grundloven, medens det jo stod i alles Minde klart og tydeligt, hvad Meningen var med de forskellige Grundlovsbestemmelser, blev der givet en Række Teaterbevillinger, som indeholdt Censurbestemmelser. Det vilde selvfølgelig ikke være gaaet upaataalt hen paa den Tid, hvis man umiddelbart efter Grundloven virkelig fra nogen Side havde næret nogen som helst Tanke om, at nu havde Grundloven afskaffet alt, hvad der hed Teatercensur. Jeg skal yderligere tilføje, at den Gang man i Rigsdagen i 1889 — længere er det altsaa ikke siden — forhandlede om Teaterloven, blev det ikke fra en eneste Side gjort gældende, at Teatercensur strider mod Grundloven. Det er en Opfindelse, som er gjort siden den Tid, den, at det skulde være i Strid med Grundloven. Den, der har gjort Opfindel-

sen, har i alt Fald som Jurist ikke nogen Ære af den — hvis det er en Jurist, som har gjort Opfindelsen.

Men naturligvis, fordi Teatercensur ikke er forbudt i Grundloven, derfor kan det jo godt være, at den er noget, som i sig selv er urigtigt, og noget, som burde afskaffes. Det er selvfølgelig noget, som man kan tale om og forhandle om. Jeg tror imidlertid, at naar man virkelig kommer ind paa en grundig Forhandling om dette Spørgsmaal — ved grundig Forhandling mener jeg naturligvis en Forhandling, der alene drejer sig om dette Spørgsmaal —, naar man kommer ind paa saadan en grundig Forhandling om denne Sag, tror jeg, der vil rejse sig saa mange Spørgsmaal og saa mange Vanskeligheder ved Censurens Afskaffelse, at man vil komme til Erkendelse af, at Censuren, selvfølgelig naar den bliver hævdet paa den rette Maade, er en god, fornuftig og rigtig og i Virkeligheden uundværlig Ting.

Der er her to Ting, som man er meget tilbøjelig til at blande sammen, og som jeg for øvrigt gerne skal erkende har nogen Berøring med hinanden, det er Spørgsmaalet om Teatercensuren og Spørgsmaalet om Teaterbevillingssystemet. Forholdet er jo her i Landet det, at der til at opføre sceniske Forestillinger for Betaling kræves en Bevilling af Autoriteterne. Man er meget tilbøjelig til at blande disse to Spørgsmaal sammen, skønt det i Virkeligheden er to Spørgsmaal af rent forskellig Natur, om de end have Berøringspunkter. Man kunde, synes det mig, meget vel tænke sig et System, hvorefter enhver, der havde Lyst dertil, og som kunde skaffe de fornødne Pengemidler dertil, kunde oprette Theatre og spille saa meget, han vilde, men at disse Forestillinger, hvad der skulde opføres der, dog skulde underkastes Censur. Og man kunde lige saa vel tænke sig et System, hvorefter det vedblivende var en Bevillingssag at kunne opføre Teaterstykker, men hvor der dog ingen Censur var, thi det er jo i Virkeligheden to forskellige Ting; men jeg tror ganske vist, at naar man kommer ind paa en Forhandling om begge disse to Ting, vil man efter alvorlig Overvejelse finde, at den nuværende Tilstand er der ingen Grund til at klage paa.

Selvfølgelig kan man altid strides om, hvorvidt den, der udøver Censuren, og hvor vidt den, der som Justitsminister staar som Appellinstans over Censuren, udøver sit Kald paa den rette Maade eller ikke; men selve Censuren og selve Bevillingsspørgsmaalet tror jeg ere noget, man vil